

Förenklingsförslag: Enklare och billigare ekologisk certifiering för små producenter

Idag är det:

- Svårt att göra rätt
- Problem med tillämpning
- Problem med lagstiftning

Förenklingsförslaget

- Bidrar till konkurrenskraft
- Ökar investeringsviljan
- Möjliggör fler arbetstillfällen
- Ger miljönytta
- Kan effektivisera/förbättra anseendet för myndigheter

Vad är problemet?

Den ekologiska certifieringen uppfattas kostsam av småskaliga livsmedelsproducenter. För de företag som har en begränsad produktion certifieringskostnaden hög i förhållande till företagets intäkter.

Ytterligare en sak som upplevs problematisk är de dokumentationskrav som finns för certifieringen. Flera företagare som väljer att jobba praktiskt med livsmedelsproduktion anser att det är krångligt att komma ihåg att dokumentera.

Mycket av det som kontrolleras vid en revision som utförs av ett certifieringsbolag kontrolleras även vid offentliga kontroller. Alla kontroller och revisioner som utförs på ett företag tar producentens tid i anspråk och många av dem är belagda med en avgift. Detta leder till att företaget både får lägga tid på- och betala för flera olika kontroller där det till stor del är det samma som kontrolleras.

Detta medför att många små producenter avstår från ekologisk certifiering trots att de uppfyller kraven för ekologisk produktion.

Varför är det ett problem?

Att inte vara certifierad innebär att produkterna inte får marknadsföras som ekologiska samt att certifierade restauranger och butiker inte får köpa in icke certifierade produkter. Detta gör att marknaden blir mindre tillgänglig för icke certifierade producenter vilket i sin tur kan bidra till sämre lönsamhet för företaget. I förlängningen leder det till att endast de stora företagen blir kvar inom livsmedelsproduktionen.

Målet i den svenska livsmedelsstrategin är att 30 procent av jordbruksarealen i Sverige ska brukas ekologiskt och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen utgöras av ekologiska livsmedel år 2030. Om flera av Sveriges livsmedelsproducenter väljer att inte vara certifierade är det svårt att följa upp hur stor del av arealen och produktionen som är ekologisk. Produkterna som inte är certifierade kan inte utgöra en del i de 60% som ska vara ekologiska livsmedel i offentliga måltider. Det leder till en större import av ekologiska livsmedel på bekostnad av den inhemska ekologiska produktionen.

Certifiering är ett sätt att nischa sig och kunna marknadsföra sina produkter och få en merbetalning. I ett litet företag med låg omsättning äter certifieringsavgiften upp en stor del av det som utgör merbetalning.

Hur omfattande är problemet?

Detta berör alla Sveriges mindre livsmedelsproducenter som är eller har möjlighet att vara certifierade. År 2021 var antalet företag med ekologisk certifierad areal 5249 stycken. Hur många som brukar sin areal med ekologiska metoder utan att vara certifierade är ovisst, men ofta är det producenter med mindre produktion.

Vad är målet?

Att minska kostnader och arbetsinsats för ekologisk certifiering och revisionsbesök. Fler producenter ska välja att vara ekologiskt certifierade.

Förslag på lösning

Kostnaden för att vara certifierad bör baseras på företagets storlek och revisioner för små företag där produktionen inte förändras nämnvärt från år till år bör vara enklare.

En alternativ lösning är att bidrag för själva certifiering återinförs.

Ett annat alternativ som kräver större utredning är att samordna offentliga kontroller med kontroll av certifieringsorganen. Mycket av det som certifieringsorganen kontrollerar vid sina revisioner är samma sak som kontrolleras av kommunen vid miljöinspektion och av Länsstyrelsen i samband med kontroll av EU-stöden. Genom ett bättre samarbete mellan dessa skulle revisioner och kontroller kunna samordnas. Ett möjligt sätt är att företagen kan ge tillåtelse att viss dokumentation delas mellan revisionsföretag och offentlig kontroll.

Nollalternativ

Att behålla systemet för prissättning av certifiering hindrar mindre livsmedelsföretag från att vara certifierade och minskar lönsamheten för de som är certifierade. Detta gör att många av de små producenterna väljer att inte vara certifierade och en del av de som är certifierade i dag väljer att gå ur certifieringen med hela eller delar av sin produktion.

Om en ändring inte görs kommer färre företag vara certifierade vilket leder till en lägre lönsamhet hos företagen och en minskad certifierad ekologisk åkermarksareal. Risker att den inhemska produktionen av ekologiska livsmedel minskar till fördel för import är stor om ingen förändring sker.

Det hade också varit angeläget att se över hur företagen kontrolleras och att försöka samordna offentliga kontroller med kontroller från certifieringsorganen.

Regelverk

SJVFS 2022:32, Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion.

Kontaktperson

Ingrid Holmberg, Växtodlingsrådgivare Växa Sverige
Telefon: 010-471 00 00

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Hushållnings
sällskapet

